

О. Цис,
 Запорізький державний медичний університет
 науковий керівник - І. Білай,
 д.мед.н., професор, завідувач кафедри клінічної фармації, фармакотерапії та УЕФ
 Запорізького державного медичного університету,
 м. Запоріжжя
 e-mail: belay_im@mail.ru

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується стрімким розвитком інноваційних процесів у сфері медичної освіти. Вимоги до вищої школи сьогодні визначаються ситуацією, яка характеризується глобальними процесами перерозподілу праці. Головне завдання, що стоїть перед вищою медичною школою - забезпечувати розвиток потенціалу майбутніх фахівців-медиків для практичної діяльності. Глобальною метою реформування професійної освіти є навчання майбутнього медика самостійно взаємодіяти з інноваційним світом, що знадобиться в його професійній праці.

Впровадження електронних і дистанційних технологій в навчальний процес - нагальна потреба на сучасному етапі модернізації навчального процесу у ВНЗ. Завданням інформатизації процесу навчання в медичному університеті є надання студенту актуального методичного забезпечення з дисциплін і контакт з професійним викладачем в ході навчального процесу шляхом впровадження інноваційних освітніх технологій: електронного навчання і дистанційних технологій, якими він зможе користуватися з будь-якого електронного пристрою.

При реалізації дистанційних технологій і впровадження їх в навчальний процес ВНЗ, необхідно враховувати всі нижченаведені принципи (таблиця 1):

Таблиця 1

я 1

1.	Принцип цілісності	включає нормативно-правову, фінансово-економічну, маркетингову, матеріально-технічну підсистеми та підсистему безпеки
2.	Принцип відтворюваності	при виборі технологій варто враховувати, що сучасна медична освіта повинна бути реалізована в умовах освітнього закладу при необхідному і достатньому мінімумі матеріальних засобів, людських ресурсів і часу
3.	Принцип адаптації	цей принцип вимагає пристосування процесу навчання до особистості того, хто навчається і пізнавальним особливостям конкретного студента. Ця вимога розширюється до адаптації освітнього процесу до умов його місця проживання та життєдіяльності, фінансовим і фізіологічним властивостям його організму
4.	Принцип психологічної обґрунтованості	Цей принцип набуває особливого значення з огляду на самостійну, в основному ізольовану, роботу студента-медика з переважним використанням комп'ютерних і телекомунікаційних засобів у процесі навчання
5.	Принцип економічної доцільності	принцип, який набуває першочергового значення в нинішніх умовах недостатнього фінансування сфери освіти; застосування нової дистанційної освітньої технології повинно бути економічно обґрунтовано
6.	Принцип науковості	принцип, який вимагає опори на останні досягнення педагогічної науки, на експериментально перевірені дидактичні нововведення, дані з суміжних з дидактикою областей знання

7.	Принцип гнучкості	принцип, який вимагає забезпечення можливості оперативного і безперервного оновлення змісту навчання, модернізації змісту навчальних дисциплін і дидактичних матеріалів до них
8.	Принцип контрольованості	принцип виражається у вигляді наявності деякого компонента в системі, що забезпечує якісну оцінку результатів реалізації технології навчання. При проведенні електронного навчання принцип контрольованості можна реалізувати шляхом моніторингу відвідуваності електронних ресурсів, часу, проведеному на сайті, звітів про проведення дистанційних тестувань, записи відео лекцій при використанні дистанційних технологій відбувається контроль віддаленої роботи не тільки учнів, а й викладачів, що є важливою перевагою впровадження таких технологій в навчальний процес

Наведені принципи реалізуються багатьма структурними підрозділами вузу і необхідні при розподілі їх функціональних обов'язків і координації взаємодії в процесі організації і впровадження дистанційних технологій.

Принципи, знання яких необхідно викладачеві при організації занять з застосуванням дистанційних технологій є відповіддю на численні типові питання, які задають викладачі при підвищенні кваліфікації за темою використання системи дистанційного навчання (таблиця 2):

Таблиця

2

1	Принцип стартових знань	наприклад, для організації занять з застосуванням дистанційних технологій необхідні знання та навички у використанні комп'ютера як у викладача, так і у студента. Зазвичай існує думка, що студенти добре володіють комп'ютерами, але це помилкове переконання, особливо якщо ми розглянемо групи заочної форми навчання. Медичні спеціалісти зазвичай мають профіль діяльності, не пов'язаний з комп'ютерною технікою, а годин з дисципліни «Інформатика» в навчальному плані недостатньо для отримання стійких практичних навичок навігації в різних програмних середовищах
2	Принцип інтерактивності	найважливіший принцип при організації процесу навчання із застосуванням дистанційних технологій. Саме наявність інтерактивних елементів електронного навчально-методичного курсу відрізняє його від будь-якого сайту або електронної копії паперового навчального посібника. Інтерактивними елементами є: завдання з можливістю відправлення відповіді в системі дистанційного навчання, семінар, форум, чат, тестування, віртуальна кімната для консультацій з викладачем, on-line відео лекція та ін. Наявність цих елементів в електронному навчально-методичному курсі є обов'язковим і враховується при експертизі курсу перед впровадженням в навчальний процес. Після проведення експертизи видаються документи, в яких вказані параметри курсу і посилання на адресу його розміщення
3	Принцип індивідуалізації	дозволяє врахувати в курсі різний темп навчання і рівень початкових знань з дисципліни. Викладач має можливість ранжувати студентів за малими групами і надавати їм доступ до навчальних матеріалів різного рівня складності. Таким чином, з'являється можливість проектування індивідуальної траєкторії навчання студента в рамках окремої дисципліни
4	Принцип ідентифікації	реалізується шляхом обмеження доступу в систему дистанційного навчання тільки зареєстрованим користувачам
5	Принцип регламентного навчання	полягає в можливості структурувати курс за темами або по тижнях відповідно до навчального плану. Викладач має можливість регулювати доступ до різних тем курсу відповідно до розкладу занять

		і темпу засвоєння навчального матеріалу групою. Доступ регулюється адміністратором курсу шляхом закриття / відкриття інформації по темам для студентів одним кліком, причому для викладача ці теми залишаються видимими на екрані. Також регламент навчання відбивається в особистому календарі студента, який бачить, коли у нього термін здачі завдання, терміни проходження тесту або дата контрольної точки з дисципліни
6	Принцип забезпечення відкритості і гнучкості навчання	полягає в можливості доступу до електронних ресурсів в будь-який зручний час, так як вони відкриті для використання 24 години на добу. Гнучкість при навчанні проявляється у виборі темпу навчання, місця навчання, в порядку освоєння дисциплін. Статистика звернення до сайту дистанційного навчання говорить про підвищення числа користувачів сайту у вечірній і нічний час. Причому аналіз категорій користувачів дозволяє стверджувати, що не тільки студенти-медики, а й викладачі використовують нічний час для роботи над електронним навчально-методичним комплексом
7	Принцип педагогічної доцільності застосування засобів нових інформаційних технологій	Цей принцип є основоположним при ухваленні рішення про використання електронного навчання і дистанційних освітніх технологій в навчальному процесі. Приймаючи рішення про впровадження даних нових технологій, викладачеві слід визначити мету. Наприклад: надати доступ студентам до лекційного матеріалу для повторного освоєння; розвинути навички самостійної роботи з інформацією, прискорити і централізувати збір відповідей на завдання; надати можливість навчального тестування та ін.

Спрямованість розвитку вищої медичної освіти, яка є неперервною, вимагає постійного вдосконалення освітніх методик, комплексної діяльності щодо створення, освоєння, використання й поширення новітніх педагогічних технологій.

Список використаних джерел

1. Быкова Н.Н., Баулин Е.А. Дистанционные технологии в образовании как фактор развития информационной культуры студента // Вестник ЛГУ: научный журнал. – Т. 3. Педагогика. – 2014. – № 3. – С. 87-92.
2. Побережна Н. Диагностика впровадження інформаційних технологій у процес навчання студентів / Н. Побережна // Вища шк. – 2010. – N 1. – С. 43–52.
3. Сазоненко Г.С. Інноваційна культура освіти / Г. Сазоненко // Управління освітою. – 2010. – №13– 18. – С. 6 – 10.
4. Хуторской А.В. Компетентностный подход в обучении: научно-методическое пособие. – М.: Эйдос; Изд-во Института образования человека, 2013. – 73 с.